

PARENTESEN

februari 2022 nr 1

www.pargas.spfpension.fi

Foto: Barbro Laurén, fotoklubben

Ordförandens spalt

Jag blev vald till ny ordförande för föreningen.

Stort Tack för förtroendet. Jag skall göra mitt bästa!

Det var kanske väntat att en kvinna skulle ta över ordförandeskapet efter två män som skött uppgiften väl. Efter tre år i styrelsen var det då min tur att ta över ledarskapet.

Jag framför ett från hjärtat kommet Tack till Mikael Reuter som lämnar ifrån sig ordförandeskapet för en vital förening med ekonomin i ordning och många utvecklingsbara verksamhetsgrenar.

Inom vår förening är den vitalaste verksamheten **hobbygrupperna** som till antalet är många och som omfattar ett flertal olika intressen inom samhällets funktioner. Hobbygrupperna kan bli ännu fler och föreningsmedlemmarna har egna möjligheter att samla ihop personer med liknande intressen, inom sig utse en ledare samt

meddela till föreningen att man har för avsikt att bilda en ny hobbygrupp. Utrymmen för sammankomster finns det för tillfället tillgång till i av staden hyrda lokaliteter. Styrelsen kommer också med förslag till nya hobbygrupper - men budskapet har inte alltid nått ända fram till att gruppen samlat tillräckligt många deltagare.

Månadsträffarna har haft sin tydliga uppgift: att sammanföra föreningsmedlemmar till gemensamma träffar med program, en kaffestund samt umgänge. Det är ca en fjärdedel av föreningens över 460 medlemmar som brukar mötas på månadsträffarna.

Hur kommer då föreningen att gå vidare:

Den största frågan är hur vi skall hålla verksamheten vital och utveckla den.

I föreningens själ ingår det att vi alla blir äldre och eventuellt mera passiva i fråga om att dra igång. Vi bör få med yngre pensionärer, som har lågan och intresset för att hitta nya synvinklar och olika sätt att göra tillvaron intressant.

Jag hoppas att denna förening kunde vara en naturlig del i de yngre pensionärernas **ingång i statuset ”pensionär”**. En förening inom vilken de själva har möjlighet att utöva just sina egna hobbyer och därigenom fylla sin nytillkomna fritid med sådant som de själva anser ge dem en betydelse i tillvaron. De får så gärna dra oss äldre med i sin verksamhet och ge oss en chans att surfa på deras vågor mot en meningsfull vardag.

Nu verkar det vara så dags att komma ut ur corona-tiden. Vi har väl inte gett upp? Vi skall nog inspirera varandra att komma igång igen! Tillsammans skall vi väl lyckas!

Gunnel Jansson

Presentation av ny medlem i Parentesens redaktion

Jag är Åboflicka i grunden. Där växte jag upp, gick i skola och studerade. Min skolgång började jag 1963 i Sirkkala folkskola. Efter två år omfördelades eleverna mellan Sirkkala och Cygneus skolan, så jag har erfarenheter av både den gamla

Cygneusskolan invid salutorget - jag tror inte att någon skulle acceptera utredning idag men så var det då - och den nya, ett stenkast från saluhallen. Efter studentexamen från Katedralskolan började mina studier vid KTF (Kemisk tekniska fakulteten) vid Åbo Akademi. DI-examen tog jag 1981 och fortsatte därefter med licentiatstudier fram till att jag började arbeta på Dickursby färgfabriker år 1983. Jag hade ansvar för vattenlösliga utomhusfärger och det är faktiskt väldigt roligt att än i dag se mina "egna" målarfärger på butikshyllorna.

Dickursby var en trevlig ort att bo på men aningen långt från Åbolands skärgård. Efter att våra barn fötts, dottern 1984 och sonen 1987 började jag längta hemåt och 1989 gick flyttlasset till Pargas. Jag började som utvecklingsingenjör på Parteks Isolerindustri, sedermera Paroc. Jag kom att arbeta på Paroc i över 30 år med olika arbetsuppgifter både kemiska, tekniska och administrativa, praktiska och strategiska. Jag har haft turen att vara med om företagsförsäljning, företagsköp och att bygga upp strategier för det område jag brinner mest för, dvs miljö och hållbarhet. Mitt arbete har fört mig runt i världen och jag är tacksam över att ha fått lära känna så många olika kulturer och människor via mina underställda i alla Paroc länder. Det var nog med vemod jag lämnade över mina ansvar till yngre förmågor för att starta mitt pensionärsliv sommaren 2020, precis i takt med corona-pandemin.

Som personlighet är jag extrovert, tänker medan jag pratar. Faktafokuserad och en pådrivande och otålig "projektdragare". Jag har en benägenhet att tycka att allt är möjligt - ibland har den biten fastnat i halsen. Är det något jag blir inspirerad av går jag till botten med det. Även om jag är utåtriktad är jag en rätt privat person och har inte sökt mig till föreningsaktiviteter pga mitt myckna resande i tjänsten. Nu är jag nyfiken på Pargas pensionärers verksamhet och vart den kan föra mig.

Jag är läshungrig, ge mig namnet på en författare och jag sveper hela hans produktion. Jag testar på författare från hela världen, varvar mellan fakta, romaner och trillers. När läslustan är mättad handarbetar jag - älskar att sticka till barnbarnen. Inget konventionellt utan självdesignat. Ibland blir det bra, ibland alldeles förfärligt!

En stor del av året vistas vi ute på vårt sommarparadis på Rosala och då är det trädgårdsskötsel som gäller. Ärligt talat hade jag nästan givit upp allt vad trädgård heter då hjortarna tycks ha samma smak som jag. Men efter att vi byggt hjortstängsel, kan jag igen njuta av allt från jordgubbar och bärbuskar till blomsterprakt. Allt detta varvas med byggnadsarbeten på stugan och en och annan båttur i skärgården.

Barnbarnen ja, under de senaste tio åren har det varit rätt mycket stöttande på den fronten. Det är ett så kärt besvär och så inspirerande och lärorikt att vara tillsammans med de små. Eftersom vår dotter bor i Schweiz så innebär det en hel del resande. Det har varit intressant att jämföra livet i länderna och jag kan bara lugnt konstatera att småbarnsföräldrar har det exceptionellt bra i Finland.

Att bo i Pargas innebär för mig en trygghet. Att "alla känner alla" kan tänkas ha sina sidor, men till syvende o sist är det just detta som bygger upp tryggheten. Folk bryr sig! Administrationen och servicen fungerar smidigt, det är även lätt att ta kontakt med förtroendevalda ifall man så vill. För att vara en liten ort bjuder Pargas på en mängd

aktiviteter för alla åldersgrupper. Det är bara att ta för sig. Pargas malm är en naturoas, titta bara på centralparken. Den har staden piffat upp med allt från lekplats till hortensiapark. På sikt förväntar jag mig ännu mer. Visst har

Pargas utmaningar pga närheten till större tillväxtcentra men inte behöver staden blygas för vad den kan erbjuda!

Pia Rantanen

Snö

Det snöar. Det känns som om världen skulle stanna upp för ett tag. Naturen skälver och allt blir tyst. Ett lugn sänker sig över nejden.

Vilken tur att jag inte behöver ta mig ut i trafiken. Det är ändå bara kaos. Jag kan njuta av det vackra innifrån och bara vänta att det slutar.

Snön får mig att tänka på en bok jag läste i början av 90-talet, "Fröken Smillas känsla för snö" av dansken Peter Hoeg. Fröken Smilla hon kunde det där med snö så grönländska hon var. Även om hon bodde i Köpenhamn. Egentligen är boken en deckare men i den vävs den grönländska naturen - snö och is - in på ett fångslande sätt precis som de sociala spekterna. Att vara grönlänning i Köpenhamn är ett utanförskap som känns i boken. Det är fråga om klasskillnader och orättvisor. Boken beskriver en stark kvinna, en envis en som aldrig ger upp. Fröken Smilla ger sig ut att vara forskare i snö och is men ändå är det hennes känsla för snö som leder till upplösningen av mordet på sexåriga Esaja. Smilla använder sig av kunskaper hon har om olika former av snö och is, hur den känns, låter och fungerar. Boken slog ned som en bomb på 90-talet och hyllades som det bästa som hänt efter HC Andersen. Boken startade deckarboomen som vi känner av än idag. Snö är inte bara snö. Inte bara ett vattentillstånd. Jag trodde grönlänningarna var

de som hade mest ord för snö, men nu måste jag slå hål på den myten. Forskare har samlat in närmare 300 ord hos samerna som beskriver olika typer snö, is och snöförhållanden.

Intressant nog lär inuiterna inte ha mer än ca 20-70 ord, beroende på källan, som beskriver snö. Å andra sidan använder sig inuiterna av prefix för exakt beskrivning så mängden kan bli mycket större. Varken samerna eller inuiterna har något ord för konstsnö - såna dumheter finns inte i deras värld.

Att beskriva snön i exakthet har varit viktigt för samerna med tanke på rennäringen, då många ord beskriver just renens möjlighet att röra sig och ha tillgång till mat. Ja vi skall väl inte glömma skidåkarna. Det där med vallning tycks vara en konst. För att välja rätt valla kmåste det finnas kännedom om både luftens temperatur, fuktighet och snöns beskaffenhet. Samerna beskriver alltså snöns kvalitet och egenskaper, snötäckets tjocklek och avsmältning beskrivs med exakta ord. Det samiska ordet Muohta innebär att snön har rätt konsistens för det perfekta åket. Ord för snö som just och just bär, brytskare eller ännu bättre genomfrusen betongskare kan ge det perfekta åket men inte nödvändigtvis. Ja samernas ord beskriver allt från pudersnö till genomblöt snö, trampad snö, gammal grov snö, snö som renarna gräver sig igenom för att äta, lätt luftig snö osv bara som exempel.

Firn/ Kornsnö, Klubbsnö/Klibbsnö, Konstsnö, Kramsnö, Knarrsnö, Nysnö, Pudersnö, Dagsmeja, Fnyk, Skare, Flaksnö, Snöslask Snöglopp, Modd, Blötsnö, Spårsnö, Issnö, Drivsnö och Upplega

Jag som inte är beroende av snön ser på den med helt andra ögon. Jag älskar rimfrost – jag tror det inte finns en endaste ort i världen som inte blir vacker av rimfrost.

För att det skall bli rimfrost måste vi ha hög luftfuktighet. Bland syns växterna i trädgården vara glacerade då vattnet bildat små pärlkristaller på bladen. Jag inser att redan här två typerna har bildats på olika sätt. De glacerade är klart strukturerade medan rimfrosten på träden har kommit till genom vattenavdunstning. Snökristaller finns som plattor, nålar, prismor, stjärnor osv helt beroende av temperatur och fuktighet. Stjärnorna är i regel sexuddiga och det kan vara extremt svårt att hitta två exakt likadana. Jag vill nog påstå mig gilla snö, men i måttliga mängder, den gör ju ändå vintern lättare att uthärda då landskapet tindrar och novembermörkret viks undan.

Nu nog om snöfilosofi och dags för snöskottning - en bra form av nyttoörelse.

Pia Rantanen

Foto: Annika Loman

Programgruppernas arbetsturer under corona-avstängningen.

Då Covid-19 slog till i mars 2020 blev föreningen tvungen att inställa alla vårens månadsmöten. Det blev höst och coronan härjade vidare. Vi kunde inte ha månadsträffar.

År 2021 kom och den första månadsträffen kunde vi hålla först i oktober – sedan i november och julträffen i december. Alltså bara fem månadsträffar under två år!

Det var ofta in i det sista oklart huruvida det skulle vara möjligt att ordna en månadsträff eller inte. Sällan kunde beslutet tas någon månad på förhand.

Styrelsen diskuterade nogsamt hur turerna för programgrupperna skulle gå. Skulle en och samma grupp vara beredd att varje månad ordna månadsträffen (om den blev av)? – eller

skulle arrangörsturen flytta till följande grupp så som det varit ifall månadsträffarna hade förverkligats?

Beslutet blev att arrangörsturena flyttades med månaderna – d v s som om varje grupp hade utfört sitt värv.

Ingen visste att pandemin skulle fortsätta ännu två år senare. Vi har ju alla hoppats på ”om två veckor – om en månad”.

I detta skede finns det ingen orsak att ändra på tågordningen. Programgrupp 8 har arrangörsansvaret för februari, ifall det blir någon månadsträff, grupp 9 för mars, ifall det blir någon månadsträff o s v.

Gunnel

Den åboländska frågesportuttagningen avgjordes den 9 februari.

Hela 13 lag från Åboland kämpade om finalplats i förbundets traditionella frågesport. Intresset är tydligen enormt för det var nytt rekord. Tävligen gjordes på Zoom och Parentesens redaktion följde med de två tappra Pargas-lagens vedermödor. I **lag 1** deltog Johanna Bondas, Kari Penttinen och Rainer Ålgars. I **lag 2** ingick Margareta Blomqvist, Stig Kavander och Gabriel Sjöström.

Lag 1

Lag 2

Frågorna var emellanåt svårare än tidigare så det var verkligen inte lätt att skrapa ihop max 40 poäng. Lagen hade 4 min på sig att svara på ett knippe av fem frågor. Svaren gavs ändå ibland i snigelfart vilket gjorde väntan tidvis outhärdligt lång. Till sist stod avgörandet mellan lagen från Iniö och Nagu med vardera 33 poäng och Iniö tog hem segern efter en utslagsfråga. **Grattis Iniö!** Pargaslagen placerade sig som sjunde och åttonde med bara en halv poängs skillnad. Finalen blir onsdag 27.4 i Vasa. Här de 40 frågorna uppgjorda av Jesper von Hertzen. Svaren finns på sida 12 men tjuvtitta nu ändå inte!

1. Vilka två månader har ”knopp i håret”, enligt Elsa Beskows berömda sagobok?
2. Vilken finländsk stad, känd för sina gamla trähus och för en fred som slöts där år 1721, lät kung Gustaf II Adolf grunda år 1617?
3. Vilken berömd person avrättades enligt sägen i staden Rouen den 30 maj 1431?
4. Vilken svensk affärsman och uppfinnare föddes 1833 i Stockholm och dog i Paris år 1896?
5. Vems palats heter Potala och finns i en stad vid namn Lhasa?
6. James Cook ”hittade” Australien, men vem ”hittade” Tasmanien, ön strax söder om Australien?
7. Vad kallas kriget som utkämpades mellan ätterna Lancaster och York?
8. Vad heter den härledda SI-enheten för den fysikaliska storheten effekt?
9. Vad heter det berömda upproret som ägde rum i hamnen i Boston år 1773?
10. Vad är en petit-choux?
11. Vad är ett ”finare” ord för målad keramik eller fajans med glänsande glasyr, vars namn lär härstamma från en av de baleariska öarna?
12. Vad är ett ”finare” ord för målad keramik eller fajans med glänsande glasyr, vars namn lär härstamma från en av de baleariska öarna?
13. Till hur många poäng spelas ett normalt set i badminton, det vill säga ett set som inte går till förlängning?
14. Vad betyder ordet ’bornerad’?
15. I vilken stad spelas Grand Slam-turneringen Australian Open, grenen är alltså tennis?
16. Vad heter den fiktiva björnen som fått sitt namn efter en tågstation i London, en tågstation som också figurerar i titeln på en Agatha Christie-roman?
17. Vilken kanadensisk-judisk artist har gjort låtar som Hallelujah, Dance Me to the End of Love och First We Take Manhattan?
18. Vad heter den halvparasitiska, trädlevande blomväxten som omnämns i vissa kulturers julfirande: om två personer står under en sådan växt ska de kyssa varandra?

19. "Vid min svans!" Framför allt vilken karaktär förknippas med denna fras?
20. Charlotte, Anne, Emily och Branwell. Vilket efternamn hade denna syskonskara?
21. Vilken storstad och huvudstad hette Batavia ända till 1949?
22. Vilken skådespelare har spelat James Bond i flest Bondfilmer?
23. I vilken kommun finns Finlands nordligast belägna tågstation som är i användning?
24. När man kokar pasta talar man ofta om att den ska vara 'al dente'. Vad betyder det italienska ordet 'dente'?
25. Till hans främsta operor hör Aida, Falstaff, Rigoletto och Otello. Vilken kompositör efterfrågas?
26. Vilket världsberömt brädspel – uppskattningsvis 150 miljoner sålda exemplar – skapades av amerikanen Alfred Butts år 1938?
27. I vilket svenskt landskap finns bland annat följande kommuner: Falun, Leksand, Borlänge och Mora?
28. Vilken organisation som bildades 1920 fick sitt namn från en person i Runebergs diktverk Fänrik Ståls sägner?
29. Vad heter världens största femhörniga byggnad, som uppfördes i början av 1940-talet?
30. Vilket år ägde terrorattentatet mot satirtidningen Charlie Hebdo i Paris rum?
31. Ursprungligen var detta ett latinskt namn med betydelsen 'stor'. Har också varit ett förhållandevis vanligt namn för nordiska kungar och prinsar, och biskopar och grevar. Vilket namn efterfrågas?
32. Vems mor föddes år 1906 i Brasilien med namnet Alice Soares de Toledo?
33. Vilket är det enda laget utanför kvintetten Manchester City, Manchester United, Chelsea, Arsenal och Liverpool som vunnit mästerskapet i fotbollsligan Premier League på 2000-talet?
34. Vilket grundämne har den kemiska beteckningen Pb?
35. När och var (År och stad) har OS – sommar- och vinter-OS båda medräknade – senast arrangerats i USA?
36. Tanzania är landet med den största populationen i världen, följt av Botswana och Kenya. Men det finns också en liten population i delstaten Gujarat i nordvästra Indien. Vilket djur, som hör till det så kallade The Big Five, efterfrågas?
37. Vilken planet fick sitt namn efter den romerske havsguden?
38. Vad hette valutan som användes i Nederländerna ända tills euron togs i bruk 2002?
39. Från vilka djur får man ullfibret mohair?
40. Vem skrev följande dikter: Landet som icke är, Rosenaltaret, Framtidens skugga och Septemberlyran?

Vad har Gösta Knutsson*) att göra med frågesport?

*skrev barnböcker också, bl.a. Pelle Svanslös.

Jo, det var år 1938 som han introducerade frågesporten i Sveriges radio med programmet "Vem vet vad". Gösta Knutsson kallade det allmänbildaren. Och visst har han rätt, frågesport är allmänbildande men kan även vara väldigt nischad. Man tävlar i allt och enbart, dagsaktuella händelser, litteratur, sport, mat, musik och platser som i t.ex det populära programmet "På spåret"! En uppsjö av olika frågesportprogram har passerat revy sedan 30-talet. Läsaren kommer kanske ihåg program som Dubbelt eller Kvitt, Musikfrågan Kontrapunkt med Sten Broman, Tärningen är kastad, Vem vet mest, Vem vill bli miljonär och många fler osv.

Tillbaka till Kontrapunkt. Kommer ni ihåg vem

som vann i det sista Kontrapunkt programmet 1998? Jo Finland! Vårt lag var då helt fenomenalt. Jag var mäkta imponerad av Ann-Kristin Schevelew. Hon var som det uppslagsverk som hon tydligen satt och läste under musiksnuttarna i radiosändningarna. En annan mästare som etsat sig fast är Esko Kivikoski som tävlade i bl.a. "Tärningen är kastad" där han var en garanterad vinnare.

Frågorna i SPF uttagning 2022 är nog rätt allmänbildande men kräver även spetskunskap, sånt som svenskarna kallar "Pompekunskap". Vad det är får ni klura ut själva. Mycket nöje med frågesporten och lycka till!

Pia Rantanen

Förebyggande verksamhet för yngre pensionärer i Pargas under våren 2022

Enligt en färsk studie (Ilmarinen 2022) upplever 70% av pensionärerna sin hälsa och sitt välbefinnande som bra eller väldigt bra. Andelen har sjunkit lite de senaste åren och en orsak tros vara coronapandemin. 79% upplever att det med tanke på välbefinnandet har varit positivt att gå i pension. Frågor som gäller välbefinnande intresserar nästan alla undersökta. De flesta äter hälsosamt, rör på sig. Ca 40% går regelbundet på hälsogranskningar. Ungefär en femtedel är aktiv inom organisationer eller frivilligverksamhet.

Enligt samma studie finns det ändå många pensionärer som bor ensamma, har låga pensioner och upplever sin hälsa och sitt välbefinnande som svagare. En annan studie beskriver att pensionering orsakar mera stillasittande och studier har också beskrivit att förmågan att gå 500 m utan att stanna har försämrats.

I Ilmarinens studie finns fritt formulerade kommentarer om att pensionärer skulle behöva regelbundna gratis hälsogranskningar, att förebyggande arbete behövs, att olika lågröskelverksamheter som främjar delaktighet behövs i ett tillräckligt tidigt skede, att aktiviteterna ska vara ”hisnande”. Seniorpunkten vid Pargas stad genomför under våren 2022 ett försök som gäller hälsogranskningar för ett systematiskt urval 72-åringar, som får en personlig inbjudan till hälsogranskningen. Må bra -träffen, som konceptet heter, omfattar en bred syn på hälsa. På träffen behandlas riskfaktorer gällande

folk- och minnessjukdomar, aspekter som gäller relationer, försäkrande en värdig framtid med hjälp av juridiska dokument etc. Avsikten är precis det som deltagare i studien ovan har kommenterat, att arbeta förebyggande och främja hälsa och välbefinnande.

Seniorpunkten har också tillsammans med Pargas svenska pensionärer, Folkhälsans förbund i Åboland, Väståbolands församling m.fl. planerat en temaeftersmiddag för 1954 födda Pargasbor. Detta är också ett nytt koncept som vi prövar på. **Evenemanget går av stapeln 30.3.2022 kl. 13.00 -15.30 i Brankis.** Avsikten är att samla yngre pensionärer till en gemensam stund, att dricka kaffe och att diskutera tillsammans. Under eftermiddagen får deltagarna också höra biträdande professor Heli Vaartio-Rajalin berätta om ett gott åldrande. Vi får höra en medpensionär berätta om sina egna upplevelser av att gå i pension. Deltagarna bjuds också på lite musik. Förhandsanmälningar till Seniorpunkten. Vid träffar med människor på olika håll är vi alla olika aktörer intresserade av att få höra tankar om vad i Pargas som skulle behöva utvecklas, vad skulle upplevas som meningsfullt och hälsofrämjande. Inspirera oss när vi träffas!

Emma Soveri
Seniorpunkten
Tfn 050 569 1814
emma.soveri@pargas.fi

Källor:

Ilmarinen. 2022. Eläkeläisten talous ja vireys -tutkimus.

https://www.ilmarinen.fi/media_global/liitepankki/aineistot/iareena_laaja_2022.pdf

Suorsa. 2021. Eläköityminen lisää paikallaanoloa.

<https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/elakoityminen-lisaa-paikallaanoloa>

HÄNDELSEKALENDER VÅREN 2022

Onsdag 16.2	Månadsträff
Torsdag 17.2	Styrelsens träff med hobbygruppsledarna
Onsdag 23.2	<p>Seniorföreläsning: Mumin 77 år med Kira Schröder. Stadshuset kl. 13.00.</p> <p>Tove Janssons muminberättelser föddes i skuggan av andra världskriget. Den fridfulla Mumindalen med sina förtjusande och mångbottnade invånare var först en rolig bisyssla för Jansson, vars ambitioner låg inom måleriet. Hur kom muminrollen att bli en så stor del av Janssons skapande, och hur utvecklades berättandet och verksamheten kring muminrollen genom åren?</p> <p>Kira Schroeder från Moomin Characters föreläser om Muminns 77-åriga historia. I sitt arbete som producent jobbar hon med innehållsproduktion och godkännande av mumin- och Tove Jansson-relaterat innehåll, allt från filmmanus och nyutgivning av Janssons litteratur till utställningar och produkter.</p> <p>Obs! Förhandsanmälan till Kombis kansli, tfn 0400 852596, eller via kombi.pargas.fi</p> <p>Deltagaravgiften betalas vid dörren</p>
Onsdag 16.3	Månadsträff med årsmöte
Torsdag 17.3	Styrelsens träff med programgruppsledarna
Onsdag 23.3	<p>Seniorföreläsning: Fågelläten och fågelnamn med Marcus Duncker och Kari Penttinen. Stadshuset kl. 13.00.</p> <p>Under den första delen av föreläsningen står fågelläten i fokus. Marcus Duncker föreläser om fåglar och demonstrerar läten. Den senare delen av föreläsningen tillägnas fågelnamn. Kari Penttinen berättar om fågelnamn börjande med dialektala benämningar, sen en kort jämförelse av svenska och finska fågelnamn och till slut exempel på nordiska fågelnamn.</p> <p>Obs! Förhandsanmälan till Kombis kansli, tfn 0400 852596, eller via kombi.pargas.fi</p> <p>Deltagaravgiften betalas vid dörren.</p>
Onsdag 30.3	Temaeftermiddag för yngre pensionärer på Brankis. Se texten på sida 8
Onsdag 20.4	Månadsträff
Onsdag 18.5	Månadsträff
Måndag 14.3	<p>Hemligheten med att må bra på äldre dagar:</p> <p>Den omtyckte föreläsaren Christoph Treier talar om hälsa, välmående och livsglädje. Han delar med sig av sin kunskap och ger praktiska råd kring t.ex. sömn, sömnproblem, minnet, betydelsen av sociala kontakter och motion. Han talar även om inställningen till livet och hur man behåller livsglädjen trots att kroppens funktioner försämras.</p> <p>Föreläsningen riktar sig till alla seniorer som vill förbättra sin hälsa och må bra. och skötes helt i Kombis regi Förhandsanmälan. Deltagaravgiften faktureras i efterskott.</p>

Vitsa på vers, skriv en limerick!

På Irlands västkust, skyddad mot norra Atlantens vågor av en lång infartsvik, ligger republikens tredje största stad Limerick, känd även för att en särskild form av poesi, limericken, uppstått där. Hur och varför, det vet ingen med säkerhet, men faktum är att man även i grannlandet England - men alltså särskilt på den ”Gröna ön” i Limericktrakten - roat sig med att skriva sådana här dikter redan mot slutet av 1700-talet.

En äkta limerick är skriven på engelska. Det påståendet kritiseras med rätta starkt av den svenske komikern och revymakaren Hans ”Hasse” Alfredsson (1931–2017). I sin bok från 1976, ”Limerickar ur Svea Hund”, räknar han visserligen upp åtminstone sju boktitlar som getts ut på engelska med och om limerickar, men påpekar att genren ingalunda är något engelskt privilegium.

Med sin bok ville Alfredsson bidra till ökad spridning av limerickglädjen i Sverige där man sannolikt varit ute i tryck endast en gång före Alfredsson, nämligen 1945 då ”All Världens Limerickar” utkom författad av pseudonymerna Ture Seck och Rune Åquist, i verkligheten juristen och företagsledaren Curt Steffan Giesecke (1921–2016) och litteraturkritikern Åke Runnquist (1919–1991). Efter Alfredsson 1976 har ytterligare åtminstone två limerickstudier publicerats. ”Sveriges bästa limerickar, om konsten att vitsa på vers”, en antologi av Ove Torgny, kom ut 1994 och 2005 begåvades vi med ”100 och en nya limerickar” av Ulf Henrik Lindberg.

Hur ser en limerick ut, vad handlar den om? Svaret är enkelt: om vad som helst, så gott som. Icke sällan är budskapet bisarrt, småfräckt eller rentav skabröst. Men även ”snälla” innehåll är minst lika populära. Huvudsaken är att där finns en story levererad med en (galg)humoristisk, gärna oväntad, poäng eller knorr. Hasse Alfredson hänvisar till den amerikanske poeten Don Marquis som sade: ”Det finns limerickar som kan läsas upp när damer är närvarande; limerickar som kan läsas upp när damer är frånvarande, men präster närvarande - och LIMERICKAR.”

Limerickens form är strängare reglerad än innehållet. I själva verket är det just den korta, speciella formen som sannolikt starkast bidragit till limerickens genomslagskraft. Här ska jag inte gå in på de renlärigaste formdirektiven som föreskriver rätt rytm medelst användning av enskilda ord och stavelser i regelrätta versfötter, vanligtvis två- el. trestaviga *jamber* och *anapester*. Det lämnar jag till finsmakarna och håller mig till amatörens enkla huvudregler: en limerick består av fem rader där raderna 1, 2 och 5 ska (slut)rimma A, A, A och raderna 3 och 4 B, B. Första radens sista ord får gärna vara geografiskt eller ett något annat egennamn. T.ex. så här:

De´ va´ en man ifrån Lissabon
och för fem penni kunde man pissa på´n,
men saken den var fatal
ty han var så smal
att man lätt kunde missa på´n

Eller:

De´ va´ en officer på HMS Bermuda
som ville spriten ombord förbjuda.
Men vafalls,
de´ går inte alls,
sa´ amiralen som rommen avguda.

Eller: En hygienisk vampyr ifrån Ugerup
han drar mot sina offer en Luger upp,
han skjuter ett hål
uti deras bål
och med pipett han sedan blodet suger upp.

Finland, eller Svensk-Finland för att vara exakt, har kanske något oväntat en särställning inom den nordiska limericktraditionen. Rikssvensken Alfredsson ovan säger inte ett ord om att den första svenskspråkiga limerickutgåvan var en finlandssvensk produkt - och det redan 1936! Boken heter "Lim-Eriks Limerickar", författad av Leo Ehrnrooth och illustrerad av Gregori Tigerstedt. Leo Reinhold Ehrnrooth (1877–1951) var jurist och verksam bl.a. som borgmästare, minister och diplomat. När han dog, skrev Jarl Th. Sörensen (1913–2006), ingenjör till professionen och då i tjänst vid Hackman Sorsakoski bruk, en av sina många limerickar. I det aktuella poesistycket ville författaren hylla främst sin förebild och inspiratör Lim-Erik.

De´ va´ en man ifrån Hackman,
han ansåg att mycket tack man
var skyldig Lim-Erik
för det att man e´ rik
av poetkonst fast ej nån fackman.

Det torde höra till de oskrivna limerickreglerna att språkligt korrekt svenska ska användas. Jag tycker dock att man inte ska göra detta till en alltför rigorös norm. Eller vad säger Mikael Reuter? Ibland kan man med den vanliga vardags-finlandssvenskan, med typiska inslag av finska ord och yttryck, åstadkomma en fullgod, "kiva" limerick. Såsom t.ex. denna som skrivits av en nyligen avlidne vän och kollega till Estrid Enlund och som här återges med Estrids goda minne:

De´ va´ en man ifrån Jamaica
som flyttade till en annan "paikka",
men när han kom dit,
så lukta´ där skit,
varvid han utbrast "hyvänen aikka"!

Pekka Sörensen

Förutom ovannämnda litterära och muntliga källor har jag tytt mig även till "Limerickar av Th. Sörensen, tillägnad Sör Jensen" 1963 och, beträffande den hygieniska vampyren i skånska Ugerup, signaturen "naturen" 17.7.2007 på webbplatsen Forum.robsoft.nu. Luger är ett gammalt, tyskt pistolmärke, i Finland bättre känt som Parabellum.

Frågesportsvaren:

1. Mars och april
2. Nystad
3. Jeanne d'Arc
4. Alfred Nobel
5. Dalai Lamas
6. Abel Tasman
7. Rosornas krig
8. Watt
9. Boston Tea Party, Tebjudningen i Boston
10. Bakelse
11. Kyckling
12. Majolika
13. 21 poäng
14. Inskränkt, trångsynt, uppblåst (bubblande godkändes)
15. Melbourne
16. Paddington
17. Leonard Cohen
18. Mistel
19. Muminpappan
20. Brontë
21. Jakarta
22. Roger Moore (även Sean Connery godkändes)
23. Kolari
24. Tand
25. Giuseppe Verdi
26. Scrabble
27. Dalarna
28. Lotta Svärd
29. Pentagon
30. 2015
31. Magnus
32. Drottning Silvias
33. Leicester City (säsongen 2015–2016)
34. Bly
35. 2002 i Salt Lake City
36. Lejon
37. Neptunus
38. Gulden (florin godkänns också)
39. (Angora) Getter (angoragetter och getter godkänns)
40. Edith Södergran

Fotoklubbens gissningslek

Här är svaren på fototävlingen i Parentesens julnummer. Det var inte så lätt att gissa sig till motiven får man väl säga. Den lyckliga vinnaren heter Christina Ahlsund - vi gratulerar!"

- 1) Elmgrensvägen 8, gårdshuset
- 2) Vävargatan 21
- 3) Skräbbölevägen 3
- 4) Finnbergsgatan, från Runebergshuset längs Finnbergsgatan

- 5) Spångbron "julbron"
- 6) Utö handel
- 7) Nagu kyrka
- 8) Trappan från Runebergsgatan till Kalkvägen

Nu har fotoklubbens fotografer, Annika Loman, Gun Nordin, Beni von Weissenberg och Torbjörn Engman, igen varit ute och vill ha hjälp med att identifiera dessa platser i Pargas. Vinnaren får gratis inträde till nästa träff och stor ära.

Avhämta rutpapper vid entrébordet och svara nu eller svara per e-post till jansson.gunnel@parnet.fi. Svaren skall vara tillhanda senast 10.3.2022.

Bild 1

Bild 2

Bild 4

Bild 3

Bild 5

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2022

Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Vice ordförande, vice skattmästare	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Vice sekreterare	Johanna Bondas johanna.bondas(ät)parnet.fi	050 534 91 77
Skattmästare	Bror Berg laban1234@gmail.com	040 560 19 38
Övriga ledamöter	Maria Simberg-Sörensen maria.ss@parnet.fi	040 825 50 39
	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61

Funktionärer

Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Johanna Bondas	(se ovan)
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Fotograf/Klippboken	Mikael Reuter	(se ovan)
Parentesens redaktion	Maria Simberg-Sörensen	(se ovan)
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	
Parentesens ombrytning	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Webbansvarig/Webbredaktör	carlgustav.nygardas@gmail.com	
IKT kontaktperson	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström kronqvistclara@gmail.com	(se nedan)
Resegruppen	Clara Kronqvist-Sundström, ordf.	040 867 19 48
	Pia Rantanen	
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, medlem	(se ovan)

Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren

Kurt Lindroos 0500 59 40 45, **Margareta Blomqvist** 040 720 40 96 margareta.blomqvist@granvik.fi eller via webben.

Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi Christina Ahlsund cahlsund@parnet.fi Greta Mäkeläinen gmakelainen@hotmail.fi

HOBBYGRUPPER

Boule, IT, konst, musik och trädgård enligt separata kallelser från gruppledarna

Boccia/Boule	Widar Nyberg	040 510 54 94	widde.nyberg@netti.fi
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo	Maria Simberg Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
Diskussionsgrupp	Marianne Saanila	040 722 62 26	marianne.saanila@parnet.fi
Encore	Maria Simberg-Sörensen		
Fotogrupp	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom-Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Amie Nygrén	045 258 26 30	amie.nygren@gmail.com
Vattengympa	Kari Penttinen	050 511 97 77	kari@esnet.fi

Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 13.15

Fotogruppen träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan.

Diskussionsgruppen jämna tisdagar i månaden kl. 14:15-15:45 i Seniorpunkten.

Följ med hemsidans. www.pargas.sfpension.fi händelsekalender eller föreningens Facebooksida *Pargas svenska pensionärer*. Många grupper informerar där om aktuella händelser.

Programgrupperna och gruppledarna för PSP:s månadsträffar

1. Beni von Weissenberg 040 545 14 35 benivw@parnet.fi
2. Mårten Malmlund 0400 71 03 12 marten.malmlund@gmail.com
3. Gunnel Jansson 040 595 72 03 jansson.gunnel@parnet.fi
4. Rainer Wahtera 0400 91 22 69 rainer.wahtera@gmail.com
5. Rose-Marie Lindroos 050 562 54 10 rose.marie48@hotmail.fi
Kurt Lindroos 0500 59 40 45 kurt.lindroos475@hotmail.fi
6. Stina Engblom Colliander 0400 71 53 88 stina202@parnet.fi
7. Christina Ahlsund 040 759 90 52 cahlsund@parnet.fi
Arvo Björkroth 044 564 93 51 arvobjorkroth@yahoo.com
8. Annica Forssell 050 553 02 95 forsell.annica@gmail.com
Solveig Nurmela 040 723 95 96 solveig.nurmela@abo.fi
9. Carita Karlsson 045 641 52 66 tiitikarlsson@gmail.com
10. Siv Nygårdas 040 574 24 31 siv.nygardas@gmail.com
Aino Mattsson 040 844 06 98 aino.mattsson42@gmail.com

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Georg Uppman, Stina Engblom-Colliander, Karl-Gustav Laurén och Kurt-Erik Långbacka

Foto: Gun Nordin, fotoklubben

OBS! Aktuellt material till Parentesen, t.ex. ändringar i grupsammansättning eller kontaktpersoner, måste vara redaktionen tillhanda **senast en vecka** före månadsträffen för att hinna med. Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot av redaktionen med samma förbehåll.

Exemplar av Parentesen kan avhämtas på Booklet, Strandvägen 16 A